

РАЙОННА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ КОМПАНІЙСЬКОГО РАЙОНУ ДО 2015 РОКУ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Районна програма розвитку агропромислового комплексу Компаніївського району до 2015 року (далі – Програма) розроблена відповідно до:

Програми Президента України «Україна для людей»;

Програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Під час формування програми враховано:

пріоритетні напрями районної програми «Центральний регіон - 2015»;

основні завдання і показники державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року;

основні завдання і показники Комплексної програми розвитку аграрного сектора економіки Компаніївського району на 2010 - 2015 роки, затвердженої рішенням районної ради від 17 грудня 2009 року №330.

Методичною основою розроблення програми є Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».

Програма – є комплексною.

II. МІСІЯ ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Місія:

Забезпечення стабільного та ефективного функціонування агропромислового комплексу, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції власного виробництва та гарантування продовольчої безпеки.

Мета програми:

Перетворення аграрного комплексу у високоефективний, конкурентоспроможний сектор економіки району.

Завдання програми:

інтенсифікація сільськогосподарського виробництва шляхом інтеграції сільськогосподарських товаровиробників і переробних підприємств, що сприятиме збільшенню обігових коштів, скороченню витрат на виробництво продукції, збільшенню рентабельності;

активізація інвестиційної діяльності як однієї з основних умов ефективного розвитку сільського господарства;

здійснення переробки сировини та відходів переробної промисловості;

збільшення виробництва молока і продуктів його переробки, продукції тваринного походження;

збільшення виробництва овочевої та плодоягідної продукції, що зменшить залежність від імпорту;

відновлення родючості ґрунтів, зменшення на них антропогенного впливу та забезпечення на цій базі такої продуктивності сільськогосподарських культур, яка гарантуватиме продовольчу безпеку регіону;

ефективне використання наявних земельних, водних ресурсів з метою отримання додаткових надходжень до місцевих бюджетів;

забезпечення участі сільськогосподарських товаровиробників у реалізації проекту "Купуй Кіровоградське";

будівництво сучасних овоче - та фруктосховищ;

розвиток елеваторного господарства в районі;

впровадження інновацій та розвиток інтеграційних партнерських відносин в агропромисловому виробництві.

ІІІ. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО - ВАЖЛИВА СТРАТЕГІЧНА ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ

Операційна ціль 1. Галузь рослинництва - стратегічний сектор економіки

Провідною галуззю агропромислового комплексу є рослинництво, продукція якого становить 72,5 % від загального обсягу виробництва валової продукції сільського господарства району.

З метою задоволення постійного зростаючого у світі попиту на продукти харчування та збільшення потенціалу реалізації продукції агропромислового комплексу району будуть вжиті заходи для забезпечення виробництва продукції рослинництва в обсягах, які повною мірою дадуть

зможу забезпечити населення району продуктами харчування, тваринництво - кормами, харчову промисловість – сировиною.

Основою рослинницької галузі є виробництво зернових культур.

Зерновий сектор визначає обсяги пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення країни, зокрема продуктів переробки зерна і продукції тваринництва, формує істотну частку доходів сільськогосподарських виробників, визначає стан і тенденції розвитку сільських територій.

Зернова галузь є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та основою аграрного експорту.

Виробництво основних видів продукції рослинництва

ТОНН

Продукція	Середнє за 2005 - 2009 рр.	2010 р.	Прогноз				
			2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Зернові всього	91386	80053	111253	112365	114612	116915	119253
У т.ч.: пшениця	41156	33246	33578	34249	34933	35282	35635
Соняшник	24348	34297	22650	23103	23334	23567	23802
Цукрові буряки	8136	1380	2200	2310	2425	2546	2674
Картопля	24600	18438	31500	31815	32133	32454	32779
Овочі	7580	6061	6120	6211	6273	6363	6399
Плоди і ягоди	304	472	372	375	379	383	400

Завдання програми:

впровадження у виробництво нових високоврожайних сортів і гібридів зернових та технічних культур;

застосування прогресивних ресурсозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур;

впровадження раціональної науковообґрунтованої структури посівних площ;

збільшення обсягів застосування органічних і мінеральних добрив, хімічних меліорантів та стимуляторів росту;

розширення площ під післяукісними та післяжнивними сидеральними культурами на зелене добриво;

запровадження ґрунтозахисних технологій обробітку земель;

своєчасне проведення профілактичних та винищувальних заходів боротьби зі шкідниками, хворобами та бур'янами;

створення водоохоронних заліснених зон;

доведення до оптимального рівня заліснення територій;

відновлення зрошення, як гарантованого заходу отримання гарантованих врожаїв сільськогосподарських культур;

проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення.

Індикатори успіху:

відновлення родючості ґрунтів, зменшення антропогенного впливу;

переорієнтація окремих господарств на виробництво нових рентабельних видів продукції, у тому числі екологічно чистої, вирощеної із застосуванням біологічних засобів захисту рослин;

розширення площ посіву овочевих культур та картоплі селянсько-фермерськими господарствами;

розширення площ посіву гречки – на 33%, гороху – на 64%, сої – на 11%, льону олійного – на 15%, сорго – майже у 2 рази.

Операційна ціль 2. Розвиток збереження зернових ресурсів в районі

У середньому сільськогосподарськими підприємствами районі всіх форм власності щороку виробляється 91,4 тис. тонн зерна.

Для забезпечення його належного зберігання необхідно мати відповідні складські приміщення .

На території району здійснює діяльність 1 сертифікований зерносклад, що дозволяє зберігати до 30 тис. тонн зерна, решта зберігається в пристосованих для цього приміщеннях.

Завдання програми:

територіальна оптимізація мережі елеваторів шляхом реконструкції наявних та будівництва нових відповідно до сучасних технологій.

Індикатори успіху

Будівництво сучасних зернових елеваторів дасть змогу повністю забезпечити потребу у збереженні вирощеного врожаю, значно знизити

втрати під час зберігання та підвищити якість зерна, сприятиме створенню нових робочих місць.

Операційна ціль 4. Забезпечення стабільного розвитку тваринницької галузі.

Завдання програми:

підвищення рівня конкурентоспроможності основних видів продукції тваринництва в умовах ринкових відносин;

збільшення чисельності поголів'я худоби та птиці, нарощення обсягів виробництва тваринницької продукції;

доведення обсягів виробництва продукції тваринного походження до рівня, який забезпечить мінімальні норми їх споживання населенням, не менше як : м'яса - 80 кг, молока та молочних продуктів – 380 кг, яєць – 290 штук на одну людину в рік;

забезпечення прибуткового ведення тваринництва на основі вигідного збуту продукції за рахунок оптимальних витрат на її виробництво та державної підтримки цін і доходів товаровиробників;

розвиток великотоварного виробництва та відновлення роботи спеціалізованих підприємств і комплексів;

поліпшення технологічних умов виробництва та підвищення якості молока, м'яса, яєць шляхом формування особистими селянськими господарствами малих ферм з виробництва і реалізації тваринницької продукції та об'єднання їх в асоціації;

пріоритетний розвиток свинарства, птахівництва, молочного та м'ясного скотарства;

зростання продуктивності тварин і птиці на основі підвищення їх генетичного потенціалу, розвитку кормовиробництва та запровадження сучасних технологій виробництва;

розвиток виробництва повноцінних комбікормів;

впровадження інвестиційних проектів у галузі тваринництва.

Шляхи і способи розвитку тваринництва на період 2011-2015 років:

у молочному скотарстві:

збільшення поголів'я корів у сільськогосподарських підприємствах за рахунок власного відтворення, закупівлі як племінних тварин, так і поліпшених в особистих селянських господарствах;

впровадження інноваційних технологій виробництва молока, які базуються на безприв'язному утриманні худоби з доїнням в автоматизованих доїльних залах (установках);

інтенсифікація використання високопродуктивних спеціалізованих молочних порід вітчизняної та зарубіжної селекції в усіх категоріях господарств та залучення до селекційного процесу високоцінних племінних (генетичних) ресурсів;

підвищення рівня і якості годівлі молочної худоби (доведення річної норми годівлі корів до 40-50 центнерів кормових одиниць з розрахунку на одну корову в особистих господарствах населення і не менше 60 центнерів кормових одиниць – у племінних господарствах);

поліпшення якості молока з метою підвищення рівня безпеки молочних продуктів;

розробка, впровадження та популяризація проекту виробництва молока на фермі з поголів'ям 15 і більше корів з механізацією технологічних процесів і продуктивністю корів не менше 5000 кг молока в рік;

відновлення роботи в районі структури по наданню послуг з ведення племінної та селекційної роботи, менеджменту поголів'я у відповідності до вимог ЄС як в мережі сільськогосподарських підприємств, так і особистих селянських господарств;

реалізація інвестиційних проектів:

реконструкція приміщення для утримання ВРХ у ФГ «Малогон»,

с. Нечаївка;

реконструкція приміщення для утримання ВРХ у ПАФ «Зоря»,

с. Водяно.

у м'ясному скотарстві:

використання високопродуктивного поголів'я абердин-ангуської породи великої рогатої худоби м'ясного напряму продуктивності та знам'янського типу поліської породи з високою м'ясною продуктивністю;

застосування промислового, перемінного та ротаційного схрещування маток молочних і молочно-м'ясних порід з бугаями м'ясних порід;

у свинарстві:

збереження і нарощування породного генофонду свиней та використання нових високопродуктивних спеціалізованих порід, типів і ліній;

збільшення кількості господарств з інтенсивним використанням основних свиноматок на основі розробки сучасних методів раннього відлучення поросят, збільшення маточного поголів'я у сільськогосподарських підприємствах та приватному секторі;

розширення штучного осіменіння і міжпородного схрещування свиней у господарствах усіх форм власності;

збільшення частки м'ясного і гібридного молодняку на відгодівлі до 70 %;

реалізація інвестиційних проектів:

ПП «Ліга» Компаніївського району - будівництво свинокомплексу для відгодівлі 60 тис. гол. свиней у рік.

у бджільництві:

удосконалення технологій використання медоносних ресурсів та підвищення запилювальної ефективності бджіл;

збільшення чисельності бджолосімей та обсягів виробництва товарного меду;

виробництво і реалізація меду та продуктів бджільництва ВСК «Колос» через власну торгівельну мережу;

у кормовиробництві:

впровадження нової системи кормовиробництва – раціональне природокористування, удосконалення структури кормів;

технічне оснащення тваринництва буде здійснюватися шляхом налагодження виробництва конкурентоспроможної техніки для впровадження енергозберігаючих технологій виробництва.

Індикатори успіху:

Операційна ціль 5. **Матеріально – технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств.**

Завдання програми:

впровадження у сільськогосподарське виробництво новітніх інформаційних технологій, перспективних технологічних комплексів і систем машин для механізованого виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції;

сприяння впровадженню у сільгосп підприємствах області екологічно безпечних та поновлювальних джерел енергії та енергозбереження;

поетапне оновлення машинно-тракторного парку аграрних підприємств новою технікою:

через НАК «Украгролізинг»;

від заводів - виробників з 30 відсотковою компенсацією вартості;

за власні кошти сільгосптоваровиробників;

за кредитами банків із здешевленням кредитних ставок.

Обсяги закупки техніки:

млн. грн.

№ з/п	Техніка	2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.	
		Од.	Сума	Од.	Сума	Од.	Сума	Од.	Сума	Од.	Сума
1.	Трактори	24	4,08	25	4,38	25	4,38	26	4,55	27	4,73
2.	Зернозбиральні комбайни	3	4,05	3	4,35	3	4,35	3	4,5	3	4,6
3.	Ґрунтообробна техніка	28	1,4	28	1,54	28	1,54	29	1,6	30	1,65
4.	Посівна техніка	18	1,98	20	2,3	20	2,3	21	2,42	22	2,64
	Всього	73	11,51	76	12,57	76	12,57	79	13,07	82	13,62

Організаційні заходи щодо доведення інформації до сільгосптоваровиробників про дію конкурсів за програмою 30-відсоткового відшкодування вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, здешевлення кредитних ставок за кредитами банків та умови придбання техніки через НАК «Украгролізинг» включають у себе розміщення інформації на веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади, друкування у засобах масової інформації, а також доведення даної інформації на нарадах.

Операційна ціль 6. Збільшення обсягів переробки сільськогосподарської продукції власного виробництва в районі.

Завдання програми:

вирішення проблемних питань функціонування та використання потенціалу підприємств з переробки сільськогосподарської продукції, зокрема підприємств:

м'ясопереробної галузі – ВСК «Колос»;

залучення інвестицій для будівництва молокоприймальних пунктів на території сільських рад району;

Орієнтовна вартість пункту складає 157 тис. грн.

Зазначені кошти слід передбачити в районному бюджеті у 2011 році.

обмін та популяризація досвіду по створенню міні-молокопереробних заводів близько від сировинної бази;

забезпечення участі місцевих товаровиробників у реалізації проекту «Купуй Кіровоградське», пріоритетності вирішення питань, що стосуються розширення фірмової торгівлі товарами і продукцією власного виробництва;

Операційна ціль 7. Створення нових, раціональних за розмірами господарств із поглибленою спеціалізацією та врахуванням регіональних природних і економічних особливостей території.

Завдання програми:

стимулювання процесу створення спеціалізованих фермерських овочівницьких господарств;

підтримка дрібнотоварних тваринницьких родинних і фермерських господарств по вирощуванню ВРХ, свиней, птиці тощо.

Індикатори успіху:

наявність невеликих за розмірами фермерських господарств, спроможних швидко та ефективно реагувати на зміну потреб продовольчого ринку;

збільшення площ посіву овочевих культур в районі.

Операційна ціль 8. Сприяння кооперуванню фермерських і особистих селянських господарств з метою їх обслуговування та підвищення ефективності.

Завдання програми:

Створення та підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів за різними напрямками шляхом надання методичної, організаційної та фінансової допомоги, поширення досвіду 4 показових сільськогосподарських кооперативів, які створені на території

Кіровоградської області, – молочарського, м'ясопереробного, плодоовочевого та багатофункціонального з обробітку землі та збирання врожаю;

облаштування на базі молочарських обслуговуючих кооперативів пунктів закупівлі молока та боєнь (забійно-санітарних пунктів) тварин, що утримуються у господарствах населення, дрібнотоварних тваринницьких родинних і фермерських господарствах;

надання всебічної підтримки створенню молокопереробних міні-цехів на базі молочарських кооперативів, якими забезпечуватиметься збір, переробка та реалізація молочної продукції. Фінансова допомога із районного бюджету надаватиметься щороку (протягом 2011-2015 рр.) в обсязі 31,3 тис. грн. одному молочарському кооперативу, визначеному на конкурсних засадах, за умови співфінансування з іншими зацікавленими особами у процентному відношенні 50:50;

Індикатори успіху:

Створення на території району сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів із доведенням у 2015 році їх кількості до 17 (при кожній сільській раді) та створених на їх базі пунктів закупівлі молока та боєнь тварин;

забезпечення населення району якісними молокопродуктами власного виробництва.

Операційна ціль 9. Створення в районі системи продуктової логістики.

Завдання програми:

створення протягом 2011-2015 років в районі сучасних овоче- та фруктосховищ з регульованим газовим середовищем, що дозволить уникати суттєвих втрат при зберіганні вирощеної продукції та значних сезонних цінових коливань на овочі та фрукти;

Індикатори успіху:

наторощування виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до потреб споживачів, забезпечення населення продуктами харчування належної якості за доступною ціною;

зменшення втрат під час зберігання вирощеної сільськогосподарської продукції та недопущення значних сезонних цінових коливань на овочі та фрукти.

Операційна ціль 10. Покращення дієвості інфраструктури аграрного ринку шляхом створення в районі ринкової інформаційної системи у сільському господарстві.

Завдання програми:

створення системи моніторингу, аналізу та прогнозування кон'юнктури аграрного ринку;

забезпечення можливості усім операторам ринку отримувати інформацію про ринкові цінові тенденції.

Індикатори успіху:

можливість ефективно планувати виробництво сільськогосподарської продукції, орієнтуючись на сезонні тенденції, преференції споживачів, зміни в конкурентоздатності або інші фактори, які, як правило, є визначальними для процесу виробництва або впливають на прийняття рішень у галузі маркетингу.

Операційна ціль 11. Створення комунального підприємства по заготівлі, переробці молока та реалізації молочної продукції (міні-молокопереробного модульного цеху).

Завдання програми:

залучення різноманітних джерел фінансування придбання модульного молочного цеху, зокрема коштів державного та місцевого бюджетів, Кіровоградської філії НДК «Украгролізінг», Кіровоградського регіонального фонду підтримки підприємництва у Кіровоградській області, міжнародної технічної допомоги тощо;

вирішення питання виділення земельної ділянки для розміщення комунального підприємства по заготівлі, переробці молока та реалізації молочної продукції, виходячи з логістичної оптимізації обігу молокосировини та молочної продукції.

Індикатори успіху:

вироблення моделі ефективного та сучасного виробництва і переробки молока в сільській місцевості;

збільшення ціни закупівлі молока від господарств населення і відповідно ріст доходів селян;

можливість забезпечення бюджетних установ району натуральними, екологічно чистими молочними та кисломолочними продуктами за цінами, нижчими до 30% від ринкових.

Операційна ціль 12. Створення соціальних магазинів комунальної форми власності для реалізації сільськогосподарської продукції та продовольства місцевих виробників за максимально можливими низькими цінами.

Завдання програми:

вирішення питань щодо дислокації соціальних магазинів, асортименту товарів та переліку місцевих виробників - прямих постачальників сільськогосподарської продукції та продовольства;

залучення до числа операторів, що будуть постачати товари до соціального магазину райспоживтовариства, які б реалізовували лишки сільгосппродукції, що закуповується ними у сільського населення;

сприяння розробці районних програм «Соціальний магазин», які б дали можливість компенсувати деякі статті витрат, пов'язані з відкриттям та роботою таких магазинів, залучити для цих цілей кошти благодійних громадських організацій, добровільні пожертви підприємців, установ та організацій тощо.

Індикатори успіху:

реалізація сільськогосподарської продукції та продовольства за цінами виробника для малозабезпечених верств населення, які потребують соціальної допомоги;

підвищення питомої ваги продукції місцевого виробництва у торгівельній мережі;

стабілізація рівня цін на продовольчому ринку.

Операційна ціль 13. Формування ефективної мережі суб'єктів сільськогосподарської дорадчої діяльності

Завдання програми:

створення у районі представництв громадської організації «Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба» до 2012 року;

пошук зацікавлених осіб (постійно) та організація проходження ними навчань в інституті післядипломної освіти та дорадництва Уманського національного університету садівництва на сільськогосподарського дорадника або експерта-дорадника для подальшого отримання кваліфікаційних свідоцтв, згідно з щорічним графіком, затвердженим Міністерством аграрної політики та продовольства України;

запровадження щопівроку сезонного вивчення (анкетування) в агроформуваннях району та серед сільського населення потреб в отриманні соціально спрямованих дорадчих послуг за напрямками (рослинництво, тваринництво, розвиток інфраструктури аграрного ринку, землевпорядкування, економічні, правові питання тощо);

відповідно до визначених потреб надання суб'єктами сільськогосподарської дорадчої діяльності соціально спрямованих дорадчих послуг за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів шляхом проведення демонстраційних показів, семінарів, надання індивідуальних дорадчих послуг та видання брошур;

щороку надання суб'єктами сільськогосподарської дорадчої діяльності у районі соціально спрямованих дорадчих послуг за рахунок виділення з районного бюджету коштів у сумі 22588,48 грн. шляхом проведення 8 семінарів та 2-х демонстраційних показів.

Індикатори успіху:

підвищення інтелектуального потенціалу сільської громади;

впровадження у виробництво сучасних технологій та передового досвіду господарювання, що підвищить урожайність сільськогосподарських культур та продуктивність у галузі тваринництва;

розвиток складових інфраструктури аграрного ринку, що забезпечить додаткові робочі місця через створення нових структур на селі (сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кредитні спілки, заготівельні пункти).

Операційна ціль 14. Регулювання земельних відносин та створення оптимальних умов для забезпечення ефективного використання земельних ресурсів.

Завдання програми:

проведення аукціонів з продажу права оренди та права власності на землю;

інформаційне забезпечення власників земельних ділянок (паїв) та суб'єктів господарювання щодо підвищення вимог до укладання договорів оренди землі та їх державної реєстрації; перегляд укладених угод на оренду землі та розміру орендної плати;

поповнення бази електронного реєстру земельних ділянок, що знаходяться у власності і користуванні громадян, бази даних договорів оренди та автоматизованої бази даних державного земельного реєстру;

підвищення ефективності використання земель під внутрішніми водоймами та посилення контролю за використанням земель водного фонду, своєчасним проведенням оплати за оренду земель водного фонду;

забезпечення виконання заходів, спрямованих на охорону земель, збереження і відтворення родючості ґрунтів з максимальним залученням коштів, що знаходяться на спецрахунках відповідних рад, які надійшли в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва;

проведення перевірок стану дотримання вимог земельного законодавства.

Індикатори успіху

підвищення ефективності використання земель.

ІІІ. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Операційна ціль 1. Програма формування продовольчої безпеки району

Завдання програми:

Формування регіональних ресурсів продовольчого зерна для стабілізації цінової ситуації на продовольчому ринку.

Проведення закупівлі зерна пшениці та гречки на умові Форвард в обсязі тримісячного незнижувального запасу у сільськогосподарських підприємствах району.

Індикатори успіху:

для виконання Програми у 2011 році необхідно виділити із районного бюджету на закупівлю продовольчого зерна кошти в сумі 1346,4 тис грн.

IV. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Виконання завдань та досягнення місії Програми буде забезпечено за рахунок:

реалізації спільних заходів узгодженої діяльності із центральними органами виконавчої влади;

врахування завдань, інвестиційних проектів та основних показників Програми під час формування:

внесення пропозицій центральним органам виконавчої влади до Державної програми економічного і соціального розвитку України та Державного бюджету України, державних цільових програм; місцевим органам влади – до щорічних програм економічного і соціального розвитку району та районного бюджету, районних цільових програм.

V. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Контроль за виконанням Програми здійснюється районною державною адміністрацією та обласною радою.

Основні форми контролю за реалізацією завдань, інвестиційних проектів та основних показників Програми:

рішення районної ради про затвердження програми;

розпорядження голови райдержадміністрації про організацію виконання та встановлення контролю за ходом реалізації Програми;

проведення моніторингу та надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми районній державній адміністрації.